

Joanna Farysej

Słowo wstępne

Przegląd Naukowo-Metodyczny. Edukacja dla Bezpieczeństwa nr 4, 7-9

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

17 numer Przeglądu Naukowo-Metodycznego prezentuje bogaty wybór artykułów z zakresu bezpieczeństwa, pedagogiki i zarządzania. To wydanie otwiera artykuł Romualda Kalinowskiego na temat obrony cywilnej w sytuacjach zagrożeń kryzysowych społeczeństwa. Autor tekstu podkreśla istotną rolę obrony cywilnej w całokształcie działalności z zakresu ochrony ludności, przedstawiając rozmaite sposoby postrzegania tego zjawiska, m.in. wzajemne relacje pomiędzy obroną cywilną a zarządzaniem kryzysowym.

W kolejnym artykule Magdalena Adamczyk prezentuje wyniki badań nad rozmiarami przestępczości w województwie wielkopolskim w latach 2000-2011. Badaczka poddaje analizie liczbę osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa, wykrywalność przestępstw, wskazuje także region, w którym skala przestępczości w omawianym okresie jest najwyższa. Na uwagę zasługuje przypomnienie autorki o naturalnych następstwach poczucia zagrożenia w społeczeństwie, a mianowicie o obniżeniu poczucia bezpieczeństwa jednostki oraz wynikających zeń ograniczeniu kontaktów międzyludzkich, podejrzliwości, nieufności, agresji czy wreszcie zwiększeniu aprobaty dla zaostrzania kar.

Problemem ochrony przed przestępczością zajmuje się w swoim artykule Alicja Fijałkowska, podejmująca zagadnienie ochrony miru domowego jako podstawy poczucia bezpieczeństwa jednostki. Autorka, w odniesieniu do polskiego ustawodawstwa, porusza m.in. kwestię nietykalności miejsca zamieszkania i sfery prywatnej człowieka. Jak zauważa, „w dobie wzrastającej przestępczości dochodzi do paradoksu polegającego na tym, że boimy się bronić najcenniejszych wartości, jak życie i zdrowie.”

Z kolei w dziale Bezpieczeństwa Narodowego, Rafał Klimek podejmuje kwestię niezwykle istotną dla funkcjonowania współczesnego świata, zdominowanego przez Internet jako podstawowe źródło informacji. Wskazuje on w swoim tekście na konieczność stworzenia skutecznego systemu bezpieczeństwa informacyjnego, uniemożliwiającego dostęp do informacji osobom do tego nieuprawnionym. Jak zauważa autor, „współczesne regulacje prawne nie nadążają za zmianami wywołanymi przez ogólnosiwiatową rewolucję teleinformatyczną, a bezpieczeństwo informacyjne staje się bardzo szybko jednym z najistotniejszych elementów większości systemów bezpieczeństwa, dlatego też należy traktować je zdecydowanie priorytetowo.”

Autorem kolejnego artykułu z zakresu bezpieczeństwa narodowego jest Mirosław Banasik, Szef Centrum Zarządzania Kryzysowego MON. Opisuje on proces transformacyjny sił zbrojnych, w wyniku którego doszło do zmiany paradygmatu prowadzenia walki zbrojnej: wraz z zaprzestaniem stosowania zasady zadawania przeciwnikowi jak największych strat, zmniejszeniu uległa rola sił zbrojnych. Jak podkreśla Mirosław Banasik, mimo to należy modernizować siły zbrojne i pozyskiwać nowe zdolności tak, aby mogły one skutecznie podejmować przyszłe wyzwania i przeciwstawiać się zagrożeniom oraz być bardziej efektywne w zapewnieniu bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego.

Cezary Tomasz Szyjko z kolei opisuje rolę prawa międzynarodowego w zarządzaniu kryzysowym. Rozpoczyna on swój wywód od uwagi o zmianie sposobu postrzegania kryzysu; dowodzi, że klasycznie rozumiane kryzysy ustępują miejsca nowym zagrożeniom takim jak działania terrorystyczne czy zakłócenia w funkcjonowaniu systemów informatycznych i energetycznych. Autor omawia następnie wybrane zagadnienia z zakresu zarządzania kryzysem, kładąc główny nacisk na aspekt komunikowania się z otoczeniem oraz techniki przewidywania sytuacji kryzysowych i zarządzania nimi.

Ostatni z artykułów w tym dziale, autorstwa Romana Svatoša, prezentuje zjawisko przestępczości młodzieży w Republice Czeskiej. Autor tekstu odnosi się do pojawiających się w prasie czeskiej stwierdzeń o wzroście ilości przestępstw, popełnianych przez młodzież, ich brutalizacji i obniżeniu wieku sprawców. Rozważa on również zagadnienie skuteczności stosowanych obecnie środków zapobiegawczych i represyjnych w stosunku do przestępczości młodzieży.

Rozważania nad jakością kształcenia w Polsce skłaniają autora artykułu z działu Pedagogiki, Kazimierza Żegnałkę, do postawienia pytania o to, czy można mówić o sytuacji kryzysowej lub nawet o kryzysie w edukacji. Badacz analizuje cały szereg czynników odpowiedzialnych za niedomagania polskiego systemu edukacji, od niskiego poziomu przygotowania absolwentów szkół średnich, poprzez przyczyny leżące po stronie uczelni, tj.m.in. niedostosowanie programów studiów do wyzwań społeczeństwa wiedzy i rynku pracy, profesjonalizm nauczycieli akademickich, organizację studiów czy też wreszcie małą troskę o język.

W tym samym dziale Iwona Iskierka omawia zagadnienia związane z procesem uczenia się przez całe życie w odwołaniu do dokumentu „*Perspektywa uczenia się przez całe życie*”. Jak dowodzi, dokument ten został stworzony po to, aby uświadomić społeczeństwu konieczność oparcia rozwoju gospodarczego i społecznego na wiedzy. Autorka wskazuje na potrzebę stałego doskonalenia uzyskiwanych kompetencji i kwalifikacji w celu umożliwienia osobom w różnym wieku i w różnych okolicznościach życiowych sprostania wyzwaniom zmieniających się technologii.

Beata Papuda-Dolińska dokonuje w swoim artykule analizy porównawczej postaw wobec osób niepełnosprawnych przejawianych przez studentów polskich i holenderskich, zwracając uwagę na najbardziej znamienne podobieństwa i różnice między badanymi grupami. Autorka podkreśla rangę zjawiska, dowodzi, że postawy społeczeństwa wobec ludzi niepełnosprawnych odzwierciedlają poziom rozwoju moralno-kulturowego społeczeństw, ich spójność i zdolność do harmonijnego współżycia oraz reagowania na heterogeniczność. Szczególnie warte analizy – jak zauważa – wydają się być postawy wobec niepełnosprawności ludzi młodych, uczniów, studentów, którzy wkrótce mogą stać się pracownikami, pracodawcami, sąsiadami odpowiedzialnymi za traktowanie i jakość życia osób niepełnosprawnych z bliższego lub dalszego otoczenia.

Ewa Kochanowska wskazuje na fundamentalną rolę rodziny w kształtowaniu tożsamości, zachowania i funkcjonowaniu jednostki. Charakteryzuje także szczególną jej odmianę, czyli rodzinę dysfunkcyjną. W swoim tekście badaczka przedstawia wybrane wyniki badań nad funkcjonowaniem adolescentów z rodzin dysfunkcyjnych w roli uczniów, partnerów, rówieśników i nauczycieli.

W dziale Zarządzanie zamieściliśmy cztery artykuły. Pierwszy z nich, autorstwa Edyty Ślachcińskiej, traktuje o komunikacji marketingowej z wykorzystaniem Internetu: jej rodzajach, roli w zarządzaniu przedsiębiorstwem, możliwościach tworzenia i utrzymywania relacji z klientem czy wreszcie budowaniu wizerunku firmy i produktu.

W drugim z artykułów Aneta Jakonis charakteryzuje koncepcję Lean Management zyskującą coraz większą popularność w Polsce. Badaczka omawia w swoim opracowaniu genezę, definicję oraz ogólne założenia tego podejścia do zarządzania.

Tekst Magdy Wojdyły-Bednarczyk podejmuje z kolei refleksję na temat funduszy unijnych i ich wpływu na sytuację makroekonomiczną Polski. Autorka opisuje korzyści wynikające z wykorzystania funduszy unijnych, m.in. złagodzenie spowolnienia gospodarczego, przyspieszenie wzrostu PKB i będące jego efektem zmniejszenie dystansu dzielącego Polskę od wysoko rozwiniętych gospodarek Unii Europejskiej, wreszcie korzyści w wymiarze międzynarodowym.

Zagadnienia z zakresu zarządzania podsumowuje tekst Piotra Jermakowicza, badający rozumienie pracy przez generację Y. Autor dowodzi, że cechy przypisywane ludziom z generacji Y mają swoje odzwierciedlenie w ich postrzeganiu pracy i dlatego podejmuje próbę ustalenia, czy obawy pracodawców związane z wkraczającymi na rynek pracy przedstawicielami generacji Y mają podstawy. Rozważania Piotra Jermakowicza wydają się interesujące nie tylko z punktu widzenia pracodawców i pracowników, ale także teoretyków i praktyków zajmujących się rynkiem pracy i prawem pracy, którzy mogliby wprowadzić niezbędne zmiany dostosowujące kwestie form i sposobów pracy do oczekiwań nowych pokoleń.

Joanna FARYSEJ